

WPROWADZENIE

Wiedza stanowiła zawsze decydujący czynnik rozwoju cywilizacji. Na przełomie XX i XXI w. stała się ona szczególnie widoczną siłą sprawczą gwałtownego rozwoju społeczeństwa i jego ważnego podsystemu, jakim jest gospodarka. Gospodarka wkroczyła bowiem w epokę zwaną Nową Gospodarką, w której wiedza nie tylko odgrywa kluczową rolę, stając się jej fundamentem, ale wraz z gwałtownym rozwojem technologii informatycznych, będących konstrukcją nośną postępu, umożliwiła nadanie jej globalnego wymiaru.

Istotną wartością gospodarki XXI w., opartej na wiedzy, a jednocześnie motorem dalszego jej rozwoju staje się kapitał intelektualny i jego dwa elementy składowe: kapitał ludzki i kapitał strukturalny. Pierwszy z nich stanowi efekt połączenia wiedzy, umiejętności, zdolności i kreatywności ludzi z kulturą organizacyjną i filozofią przedsiębiorstw, w których pracują. Drugi obejmuje wszystko to, co wspiera i potęguje produktywność pracowników, zwiększając sprawność rynkową przedsiębiorstwa – sprzęt komputerowy, oprogramowanie, bazy danych, struktura organizacyjna, patenty, marki, *image*, umożliwiając nawiązanie skutecznych relacji z otoczeniem, w tym szczególnie wykreowanie korzystnych więzi z klientami, będącymi szczególnie cenną częścią kapitału strukturalnego każdego przedsiębiorstwa.

Wiedza – stanowiąca trzon kapitału intelektualnego, dzięki technologiom informatycznym i globalnej sieci, jaką jest Internet, pozwalający szybko ją zdobywać, przetwarzać i rozpowszechniać w nieograniczonej skali przestrzennej – staje się podstawowym kryterium, decydującym o sukcesie lub niepowodzeniu firm, regionów i gospodarek. Wiedza, będąca skumulowaną informacją, tworzy wartość dodaną, zwiększającą wydajność i efektywność każdej ludzkiej aktywności gospodarczej, społecznej, publicznej oraz w sferze kultury.

W Nowej Gospodarce, opartej na wiedzy, głębokiego sensu nabiera myśl P. F. Druckera, twierdzącego, że nie ma krajów słabo rozwiniętych, są jedynie kraje złe, nieudolnie zarządzane. Szczególną szansę rozwoju w tym zakresie daje Internet, tworzący nową jakość zarządzania biznesem, wiążącą się z nieograniczonymi możliwościami dostępu do informacji, będących przesłanką trafnych decyzji, stanowiących podstawowy warunek efektywnego zarządzania.

Na tym tle rysuje się istotna rola nauk o zarządzaniu, oferujących teorie, metody i użyteczne narzędzia przydatne w skutecznym prowadzeniu działań

we wszystkich przejawach życia gospodarczego i społecznego. Wokół tego problemu zrodziło się hasło, pod którym przebiegał w 2004 r. jubileusz – 10-lecie istnienia Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, z okazji którego zorganizowana została konferencja nt. „Rola nauk o zarządzaniu w kreowaniu społeczeństwa opartego na wiedzy”. Hasło konferencji i związana z nim problematyka wywołały duże zainteresowanie w polskim i zagranicznym środowisku naukowym, co znalazło potwierdzenie w liczbie zgłoszonych referatów. Część z nich została już opublikowana w 2004 r. w „Acta Universitatis Lodzianis”, Folia Oeconomica nr 178 (w języku angielskim), stanowiąc fragment dorobku badawczego poszczególnych katedr, funkcjonujących na Wydziale Zarządzania UŁ, a zarazem przegląd najważniejszych kierunków rozwoju dyscyplin naukowych, leżących w obszarze ich zainteresowań. Referaty te ukazały się również w polskiej wersji językowej w formie odrębnej, jubileuszowej publikacji.

Niniejszy zbiór zawiera wszystkie zgłoszone na jubileusz opracowania autorów zagranicznych (w wersji angielskiej) oraz wybrane opracowania autorów polskich, w tym pracowników Wydziału Zarządzania UŁ. Pozostałe opracowania zostaną opublikowane w odrębnym zbiorze. Prezentowany zbiór dwudziestu pięciu opracowań stanowi interesujące rozważania teoretyczne, zawierające poglądy sformułowane na podstawie studiów literaturowych oraz wyniki badań empirycznych (analizy porównawcze, w tym międzynarodowe). Całość rozważań charakteryzuje duże zróżnicowanie tematyczne. Wynika to z faktu, że obejmują one siedem grup zagadnień: marketing w świetle wyzwań Nowej Gospodarki, konkurencyjność i innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw, strategię przedsiębiorstw w warunkach internacjonalizacji, zarządzanie zasobami ludzkimi – wyzwanie XXI w., społeczne problemy zarządzania organizacjami w warunkach przenikania kultur, rachunkowość w warunkach globalizacji oraz rozwój lokalny i regionalny a zarządzanie w sektorze użyteczności publicznej. Tak duże zróżnicowanie tematyczne przygotowanych opracowań nie pozwoliło na układ problemowy w obrębie niniejszego zbioru, tym bardziej że wymienione wcześniej grupy zagadnień w znacznym zakresie wzajemnie się uzupełniają.

Składam serdeczne podziękowania recenzentom artykułów: Pani Profesor Marii Stolarskiej z Politechniki Łódzkiej, Panu Profesorowi Sławomirowi Sojakowi z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Panu Profesorowi Jackowi Otto z Politechniki Łódzkiej i Panu Profesorowi Piotrowi Buremu z Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach, których wnikliwa ocena tekstów pozwoliła wprowadzić niezbędne korekty i uzupełnienia, a także okazała się niezmiernie pomocna w redagowaniu całości opracowania, za co jestem szczególnie wdzięczna.

Stanisława Wilmańska-Sosnowska